

ÁRA 1500 KORONA

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: 42—49, 198—04.

MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP

Előfizetési árak: Egész évre 62.000 K
Félévre 31.000 K. Negyedévre 16.000 K
Egyes szám ára — — — — — 1.500 K

Budapest, 1924.

V. évfolyam, 46. szám.

Vasárnap, november 23.

Az új birtokosok.

Mikor a megholdogult nagyatádi Szabó István előtt felemlítették, hogy miből fog építkezni a földművelő nép a kapott házhelyekre, hiszen az építkezés rengeteg pénzbe kerül, a volt földművelésügyi miniszter így felelt: «Ha papíron számítjuk ki, hogy mibe kerül a téglá, faanyag, tetőzet s miegymás, akkor kiderül, hogy nem lehet építkezni, mert a hozzá szükséges költség hiányzik. Hanem hát az életben ez valahogyan másként megy. Nézzétek meg a fecskét. Ki tudná megmondani, honnan és miként tudja összeszedni az

építőanyagot a gyenge csőrével; mégis felépíti vagy kitatarozza a fészket minden tavaszon. Így lesz ez a földművelő néppel is. Apránként összeszedgetik, jórészt kitermelik maguk az anyagot, házilag végzik a drága szakmunkát, kisegítik egymást s a végén új kis hajlékok egész serege bukkan fel, új kis magyar fészkek, amelyeket megalkot a nép teremtő ereje».

Igy mondotta Nagyatádi és igaza lett. Mindenhonnan azt az értesítést vesszük, hogy serény építkező mozgalom indult meg az új telkeken, sok helyen már a telkek fele beépült és a földből pattant kis lakok láttára még a Hitetlen Ta-

Vadkacsavadászat Egyiptomban.

másoknak is el kell ismerniök, hogy a föld-reformnak ez a céltűzése sikerült. Ezer és ezer tűzhely épült, amelyekben az önálló otthon és a családi függetlenség vágya beteljesedhetik. A házhelyrendezés ügye úgy fejlődik, hogy méltán örül a lelkünk.

Sajnos azonban, nem mondhatjuk el, hogy a földbirtokrendezés is ilyen örvendetes eredménnyel biztatna. Buday Barna, lapunk főmunkatársa, most foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy milyen az új birtokosok sorsa. Sok helyen bizony maguk a földhöz juttatottak se festik rózsásnak a helyzetüket. Gyakori panasz az, hogy a községtől messze fekszik a kiosztott föld. Ahol nehéz művelésű kötött, agyagtalajt kaptak a juttatottak, ott nem tudnak a földmunkával boldogulni. Általános baj az, hogy nincs jószág, hiányzik tehát a trágyaforrás. A szántáshoz és egyéb, kézzel nem végezhető földmunkához, idegen igaerőt kell igénybe venni. A fogatosmunka pedig nagyon drága, akár pénzzel, akár napszámrobottal fizetik. Ezért aztán gyenge termés esetén idegen munkára megy fel az egész haszon. Ha ez így folytatódik, sok új birtokos talpa alól kicsúszik a föld s néhány évi kínlódás után ott lesznek, ahol a part szakad.

Tudjuk, hogy ezekkel a bajokkal a földművelésügyi kormány nagy figyelemmel foglalkozik s távol is áll tőlünk minden vád, minden felelősségre vonás. Csupán az aggódó szeretet vezet bennünket, amikor arra kérjük a vezető tényezőket, tegyenek meg minden lehetőt avégre, hogy az új birtokosok földjeiket megtarthassák. A hitelművelési beavatkozás elkerülhetetlen. Az elhunyt földművelésügyi miniszter tervezete szerint munkába kell állítani azt az altruista pénzügyintézetet, amely megmentse az új birtokost, ha ez szorgalma és igyekezete ellenére sem tud fizetési kötelezettségének eleget tenni. Baj volna, ha nem vennénk komolyan a fizetést, de az is baj volna, ha jóra való emberek elvesztenék a földjüket azért, mert önhibájukon kívül nem tudnak idejére fizetni. Az altruista pénzügyintézetnek át kellene segítenie a munkás és érdemes új birtokosokat a kezdet nehézségein. Elkerülhetetlen a kiosztott területeken az állatlétszám szaporítása, mert ennek híján a földet se termőerőben tartani, se megművelni nem lehet. Gondoskodni kell olyan bérlőszövetkezetek szervezéséről, amelyek az egyesek által megvásárolható földművelő gépeket közös erővel szerzik be. Szóval minden eszközt és módot fel kell használnunk arra, hogy az új birtokosok gyökeret is verhessenek a juttatott földön s hogy a földreform ne csalódással és kiábrándulással, hanem közmegegyezéssel végződjék.

MI HIR (A POLITIKÁBAN)

A kormányban megüresedett miniszteri állások betöltése ezen a héten megtörtént. Nagyatádi Szabó István örökébe a földművelésügyi tárca élére Mayer János került,

ki már egyízben volt földművelésügyi miniszter és egyébként is állandóan ennek a minisztériumnak hatáskörében fejtett ki közéleti tevékenységet. Mayer János kinevezése a legszélesebb politikai körökben is megelégedést és megnyugvást keltett, mert az ő személye nemcsak rokonszenves, de egyúttal biztosíték arra, hogy a földművelésügyi minisztérium vezetésében továbbra is a régi szellem marad érvényben. Mayer János, aki már el is foglalta hivatalát, a tisztviselői karhoz intézett beszédében nyomatékosan hangsúlyozta, hogy

mindenben azon az úton akar haladni, mint nagyatádi Szabó István.

A kiegyenlítésnek bölcs politikáját fogja követni, mert ezzel biztosíthatja legjobban az agráreszmék, főként a földbirtok-

Mayer János, az új földművelésügyi miniszter.

reform diadalra juttatását. A miniszteri megbízatás mellett Mayer Jánosra még más feladat is vár. Ő lesz ugyanis

az összekötők kapcsolata a kormány és a kisgazdaképviselek között,

akiknek csoportja a különleges gazdaérdekekre való tekintettel Mayer János útján fogja közölni óhajait és esetleges panaszait. Így kívánta ezt a miniszterelnök is, mert tanujelét akarta adni annak, hogy nagyatádi Szabó István halála után is változatlan buzgalommal fáradozik a kisgazdapárt agrárprogramjának végrehajtásán és ehhez különösképpen szükségesnek tartja a gazdaképviselek odaadó támogatását. Eddig nagyatádi Szabó István volt az a férfiú, aki a gazdaképviselek csoportjának élén állott és mint miniszter is képviselte a gazdaérdekeket a kormányban. Most nemcsak a földművelésügyi miniszteri székben, de a vezéri helyen is Mayer János lesz az ótoda nagyatádi Szabó Istvánnak, akivel együtt egy életen keresztül küzdött és harcolt a gazdaérdekek védelmében.

Megoldódott e héten a pénzügyi és külügyi tárca függőben lévő kérdése is.

Az eddigi pénzügyminiszter, báró Korányi Frigyes visszamegy Párisba követnek és ott érvényesíti az ország érdekében kiváló gazdasági ismereteit és összekötötéseit. Az új pénzügyminiszter Bud János lett, aki a közlekedésügyi

minisztérium megszüntetése óta Korányival együtt vezette a pénzügyminisztériumot, a legutóbbi időben pedig ő folytatta le azokat az eredményes tárgyalásokat, amelyek a gazdakivánságok rendezésére indítottak. A külügyminiszteri székbe *Szचितovsky* Tibor került, aki korábban a kereskedelemügyi minisztérium államtitkára volt.

A miniszteri kinevezésekkel a kormány rekonstrukciója befejezést nyert a nemzetgyűlés az újjáalakított kormánnyal együtt folytathatja a reá váró nagyfontosságú törvényhozási munkát. Egyelőre még a fővárosi javaslat fekszik a Ház előtt, azonban **rövidesen sor kerül a házszabályok módosítására**, amelynek lejártyalása után az aranyköltségvetés következik. Az aranyköltségvetés lesz hosszú időnk óta az első költségvetési tervezet, amely az állandósult értékű magyar korona alapul vételével készült el.

+MEZŐGAZDASÁG+

Hogyan hízlaljuk sertéseinket?

Irta Villax Ödön

Most, mikor úgyszólván minden ember a téli zsír és hússzükségletének fedezésére néhány sertést hízóba akar állítani, nem lesz érdektelen, ha néhány szóval megemlékezünk annak gyakorlati keresztülviteléről.

Mindenek előtt különbséget kell tennünk, hogy kifejlett idősebb sertéseket, vagy pedig növekedésben levő fiatal süldőket állítunk-e be, továbbá tekintettel kell lennünk arra is, hogy a nyugati fajtájú, fehér, simaszőrű, vagy pedig honi fajta-e?

Ennek tekintetbe vétele után vegyük elő ceruzánkat és számoljunk. Ma, mikor pl. egy beállítani való 40–50 kg-os süldőt vehetünk 800.000–1.000.000 koronáért, vagy egy kifejlettebb 100 kg. körüli disznót már csaknem 2.000.000 koronáért kaphatunk, szóval kg.-ját körülbelül 20–25.000 koronáért s ha most az előbbi 40 kg-os süldőt árpadarával felhízalunk 100 kg.-ra, úgy nem számítva a fáradságot s a rizikót, lássuk csak, hogy alakulna számításunk.

1 drb. 40 kg.-os süldő ára 1.000.000 korona. Ennek 100 kg.-ra való felhízalásához szükséges 300 kg. árpadara, ami a mostani darálási költségeket tekintetbe véve, 330 kg. árpának felel meg, ami a kilogrammonkénti 4000 koronás árt számítva, kitesz 1.320.000 koronát. Összesen 2.320.000 koronát.

A legjobb esetben ezen 100 kg.-ra felhozott állatot, ha 25.000 koronáért tudjuk értékesíteni, akkor ezen sertés hízlalásánál 180.000 koronát kerestünk. Ha most tekintetbe vesszük azt a nagy rizikót, ami a sertés nagy hullási százalékaiban nyilvánul, továbbá az úgynevezett fagyaszott hús és amerikai zsírbehozatal, amit, ha be nem szüntetnek, az állatok annyira leesnek, hogy — még a legügyesebben kigondolt legolcsóbb takarmányozás esetén is — a hízlalásra alaposan ráfizetünk.

Mivel azonban ez a külföldi hús- és zsírbehozatal, bátran mondhatom, hogy az egész gazdaságsadalmat felborítaná, azért ezt a kormány valószínűleg be fogja szüntetni. S ezen látszólagos olcsóság megakadályozásán csak a hozzánemértők akadnának fenn, akik nem tudják, illetve nem akarják tudni, hogy Magyarország agrárország s a gazdasági termények még mindig alacsony értékesítési fokon állanak, a 100 százalékos hasznót hozó textilárúk mellett.

Ezen előrebocsátott veszélyek leküzdésére, mi más nem tehetünk, mint a lehető legolcsóbb takarmánnyal hízlalunk, illetve ezáltal a hízlalást olcsóbbá tesszük.

Természetesen nem szabad figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy a sertéshízlalás különösen a kisebbek kezében egy takarékpénztár, ahol naponként, illetve hetenkint megtakarított pénzcskéjét kamatoztatja, amit manapság, más módon nem igen érhetne el, mert ha mindjárt esik is a sertés ára, legalább biztosította a zsír- és hússzükségletét s a minden háztartásnál összegyűlemlő konyhai hulladékokat sem hagyta veszendőbe menni.

Lássuk csak azonban, hogy is hízlalhatunk a legolcsóbban? Természetes mindig tekintetbe véve a takarmány táplálóanyag értékét, valamint annak a sertés egészségére való befolyását. Én pl. a süldőim hízlalását az elmúlt hónapokban még a kukoricatörés előtt, 3200 koronás rozssal, 3500 koronás babbal s csak annyi árpadara keverékével csináltam, amennyi okvetlen szükséges volt arra, hogy a süldőim jó egészségére is tekintettel legyek. Tettem pedig ezt azért, mert ugyanekkor az árpadara 4150 koronába került.

Ma azonban ez már nem időszerű, mivel a rozs ára magasabb az árpánál.

A legolcsóbb ma a tengeri, tehát a hízlalást erre kell fektetni. Kétségtelenül a legjobb eredményt a hízlalásnál kukoricával lehet elérni, ennek van a legnagyobb határfoka is, azonban erre egymagában nem igen támaszkodhatunk, mivel a sertés hamar ráün, tőle a kezdetben szükséges húsgyarapodást, (hogy legyen a zsírnak mire ráakodni), sem érthetjük el. Ezért a tengerit keverni kell oly takarmánnyal, mely olcsó s emellett ellensúlyozza a tengeri egyoldalú hatását.

A vele keverendő takarmányt, valamint annak a mennyiségét, most már a sertés kora és fajtája határozza meg.

Az úgynevezett süldőhízlalás leginkább a nyugati fajtájú sertéseknél, vagy az ezzel keresztezetteknél szokásos, míg a magyar sertés hízlalását egy éves vagy ennél idősebb korban kezdjük.

Az ipari hízlalók a nyugati sertéseket 7–8 hónapos korukra 70–80 kg.-ra felhízalva adják el. A kisebbek, akik megszerették ezen fajnak páratlan gyors növekedését, hogy elegendő zsirjuk is legyen, leginkább csak 8–9 hónapos korukban állítják be hízóba, náluk eddig csak rendszerint gyengébb takarmányozás következtében 60–70 kg. súlyban. Az ily süldőt hozzák fel 4–5 hó alatt 130–150 kg.-ra. Tehát ezek a sertések levágáskor egy, esetleg öt-negyed évet is elérnek. Mivel pedig a kisgazdák kezén ezen a nyugati sertés tiszta vérben csak a legtrikább esetben található, leginkább a honi fajtával kevert, továbbá, mivel ezen keresztezett fajtákat csak 8–9 hónapos korban állítják hízóba, ezért ezen keresztezett s ily korú süldők takarmányozását részletezem csak a mai takarmányárak figyelembevételével. Míg a legtöbbször tisztavérű yorkshireti hízlalásának a leírását, mit 3–4 hónapos korban tej, borsó stb.-vel hízlalunk fel, mellőzöm.

A keresztezett, 8–9 hónapos, 60–70 kg.-os süldő már nem oly igényes a takarmányokkal szemben, nem kíván oly fehérjegyazdag takarmányokat, azonban, mivel még mindig növekedésben van s mivel különösen a hízlalás elején húst kell először az állatra rakni, ezért kissé töményebb s úgynevezett fehérjegyazdagabb takarmányt is keverjünk az eledelebe.

Vegyük egy gyakorlati példát. Pl. mondjuk, hogy öt darab 60 kg.-os keresztezett süldőt októberben beállítunk hízóba s négy-öt hónapig hízlaljuk. Osszuk fel ezen időszakot három részre. Akkor az első időszakban kb. az öt állattal naponként 10 kg, a másodikban és harmadikban 15 kg.-ot tudunk feletetni, ami öt hónap, illetve 21 hét alatt kb. 20 mm. eleséget tenne ki. Részletezve az első hét hétben öt mm., a második és harmadik hét hétben pedig 7,5–7,5 métermázsza takarmányt tudnánk eszerint feletetni.

Az első időszakban az 5 mm. takarmány álljon pl. 200 kg. tengeri dara, 100 kg. árpadara, 150 kg. korpa, 50 kg. bab (főzve), azaz naponta adjunk: 4 kg. tengeri, 2 kg. árpa, 3 kg. korpa és 1 kg. babot; a második időszakban: 450 kg. tengeridara, 200 kg. árpadara, 100 kg. korpa; a harmadik időszakban: 600 kg. tengeridara, 150 kg. árpadara; a hízlalás legvégén esetleg az árpát egészen el is hagyhatjuk.

PEÉR GYULA

orvosi műszerész

Budapest, VIII., Baross-utca 21. sz.

Készít teljes felelősséggel elsőrendű sérvkötőt, haskötőt, görcsérharisnyát, mlflábat, támgepet, testegyensítő fűzőt. Raktáron tart orvosi műszert, egészségügyi és betegápolási gummiárut.

Becsülettel kiszolgálás garantálva!

Ilymódon, tapasztalatom szerint, a sertés nem veszi el egyharmadát s mégis dacára, hogy keresztetett süldősértés hizlalásáról van szó, mégis 12,5 mm., tehát több, mint a feletett takarmány felét sikerül tengerivel fedezni, ami ma a legolcsóbb. A korpát azért választottam, mivel nagy térfogata miatt tágítja a sertés gyomrát s emellett eléggé fehérjegyazdag s jelenleg olcsó is. Legdrágább az árpa, miből csak 500 kg.-ot etetünk fel.

Természetes a sertés étvágya szerint különbözőképpen módosul a napi takarmánymennyiség s a felhozott példa inkább csak támpontul szolgáljon a takarmányok összekeverésénél. A fenti példa alapján én igen jó eredményt értem el.

A sertés igen szereti a kevert takarmányokat s csupán csak arra vigyázzunk, hogy a takarmányváltoztatást csak igen lassan és fokozatosan tegyük; ugyanezt mondom a mennyiség emelésére is.

Az ily keresztetett süldősértések hizlalásának letelején, vagy közvetlenül a hizlalás előtt adjunk nekik zöld lucernát is, amennyit megesznek s azt mindig a daraetetés után tegyük. Ez is igen kitágítja a gyomrot és később nagyobb mennyiségű dara felvételére teszi képessé.

Ha sok a burgonyánk, a hizlalás első és második időszakában azt is etessünk s ne felejtjük el, hogy a mai 800—1000 koronás burgonyákkal mellett ez ki is fizeti magát, mivel 3 kg. burgonya egyenértékű 1 kg. darával, tehát ezzel 3000 koronás daralességre tettünk szert. Azonban, mivel a burgonya is csak fehérjeszegény, csak fehérjeszegény takarmányt pótolhatunk vele; esetleg a korpából vonunk vissza egy keveset.

Tehát burgonyaetetés esetén pl. az adatok így változnának: az első időszakban etetnénk s öt süldővel 125 kg. tengeri, 100 kg. árpa, 100 kg. korpá, 50 kg. bab, 375 kg. burgonyát; a második időszakban: 400 kg. tengeri, 200 kg. árpa, 75 kg. korpá, 225 kg. burgonyát.

A harmadik időszakban burgonyát már nem etetünk, hanem marad ugyanaz, mit burgonyanélküli etetésnél előbb elmondottam.

Attól nem szabad visszariadni, hogy ily sokféleből áll a takarmány, mely egyrészt az ily kevert takarmányt a sertés igen szereti, másrészt a burgonya s az első időszakban a naponként főzött bab kivételével a takarmányt egyszerre össze lehet keverni. A babot ugyanolyan mennyiségben borsódarával is pótolhatjuk s ekkor ez is egyszerre belekeverhető a többi közé.

Ha idősebb sertést hizlalunk, akkor a mai takarmányárakat figyelembe véve, etessünk állatunkkal pl. öt havi hizlalás esetén tengerit és burgonyát 6 mm. darának megfelelő mennyiségben.

Akkor az első hét hétben elfogyaszt 175 kg. darakeveréket, ami megfelel: 50 kg. tengeridara, 75 kg. árpada, 150 kg. burgonyának.

A második időszakban, ha elfogyaszt az állat 225 kg. darakeveréknek megfelelő tápanyagot, akkor ez álljon: 175 kg. tengeri, 150 kg. burgonyából.

A harmadik időszakban tisztán 200 kg. tengerit etessünk. Ilymódon feletünk 600 kg. darának megfelelő takarmányból 425 kg. tengerit, 75 kg. árpadarát és 300 kg. burgonyát.

Az ilymódon takarmányozott hizóval a 20—22% eredményt el lehet érni s a sertés mindvégig jó étvágygal eszik, míg a tisztá tengerivel etetett sertés, tapasztalatom szerint, már a negyedik hónapban annyira elvasztotta étvágyát, hogy le kellett szűrni.

S hogy ez mennyivel olcsóbb, a tisztán árpadarával etetett hizlással szemben, ha az árpadarát 4400 (árpa 4000, darálás 10%) a, burgonyát 1000, a csöves tengerit 150.000 korona, illetve leszámítva a beszáradás, csutkavesztés (összesen 40%) és a 10% darálási költséget, a daráját 300.000 koronába értékeljük, akkor egy 2.000.000 koronát érő 80 kg. súlyú disznó 6 mm. takarmány feletése után 200 kg.-ra kihizlalva kerül:

Árpada etetésekora a hizóba állított sertés ára: 2.000.000 korona, 6 mm. árpadara 2.640.000 korona. Összesen a 2 00kg. hizó előállítási ára: 4.640.000 korona.

Tengeri és burgonya etetésekora a hizóba állított sertés ára 2.000.000 korona, 375 kg. tengeridara 1.125.000 korona, 75 kg. árpadara 330.000 korona, 450 kg. burgonya 450.000 korona. Összesen a 200 kg. súlyú hizó előállítási ára: 3.905.000 korona.

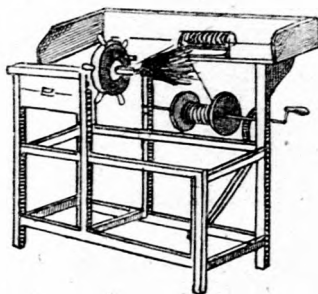
Tehát a mai sertésárak mellett az árpaetetéskor ráfizetünk, tengerietetéskor valamit nyerünk.

Természetes az elmondottak csak támpontul szolgáljanak s inkább csak a mai viszonyokra vonatkoznak s nem kell ehhez mereven ragaszkodni, mert ezek általános érvényűek s ez alól egyrészt a rendelkezésre álló takarmány, másrészt maga a sertés tesz kivételt, mert sok oly sertést láttam már, mely a tisztá kukoricától is jól kihizik, vis: ont pl. a németeknél krumpállal hizlalnak, az angol süldőket pedig tejfel etetik.

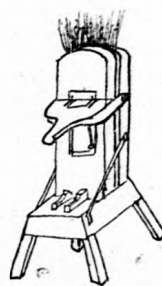
A tengeri és burgonya etetésénél nem szabad különösen a süldőknél a takarmánymész rendszeres adagolásáról megfeleledkezni.

Értendő szempontból különösen jó, ha burgonyát nem etetünk, 1—2 kg. répát is naponként és egyedenként adni a hizónak.

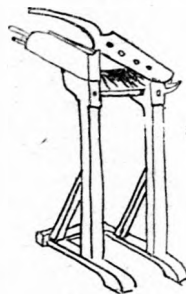
A seprőcirok értékesítése. (Képekkel.) A seprőcirok természetesen különféleképpen értékesíthetjük. A szakálltermést eladhatjuk seprőgyáraknak vagy pedig házilag feldolgozhatjuk. Eladni azonban csak elsőrangú szakállt érdemes. Mivelhogy semmiféle cikknél az árú ellen annyi kifogást emelni nem lehet, mint a cirokszakállnál, az eladás ne minta alapján, hanem a kereskedő személyes megtekintése folytán történjen. A kisebb szakálltermést feldolgozhatjuk házilag és készíthetünk belőle seprőt és kefét. Még nagyobb

Seprőkötdőgép.

Seprővarrógép.

Padólló.

gazdaságnak is érdemes a termés egy részét tél folyamán az állandó alkalmazottakkal feldolgoztatni. Seprőt kétféleképpen készíthetünk: közönséges és bolti seprőt. A közönséges seprőt magyar cirokból, a bolti seprőt olasz cirokból készítjük. A bolti seprőjobban lehet értékesíteni. Készítési módja eléggé ismeretes, mégis szükségesnek tartom az elkészítést itt megemlíteni. A seprőt készíti kétféle gépre van szükségünk. Egyik a kötő-, másik a varrógép. Ilyen gépek elég könnyen beszerezhetők, sőt házilag is minden nagyobb költség nélkül elkészíthetők. Minden faluban van ma már olyan ember, aki ért a seprőkötéshez, ettől tehát könnyen meg lehet tanulni, de ha pár, elhasznált bolti seprőt jól megfigyelve elbontunk, ennek segítségével is néhány kísérlet után a seprőkötsést könnyen megtanulhatjuk. A készítés úgy történik, hogy elég erős drótot a nyél végébe kissé beleütünk s kétszer a nyél körül jó szoroson körülcsavarunk. Most a nyél végére egy kevés cirokot teszünk és dróttal körülkötjük. Azután oldalvást — mindkét felől — két-két rövid cirokszárt helyezünk el, ezeket azután szakállt, majd ismét szárt és így tovább. Összesen négyszer szárt és ugyanannyiszor szakállt helyezünk el a nyélre mindkét felől és mindenkor dróttal jól lekötjük, hogy erősen álljanak. Most két-felől és mindenkor dróttal jól lekötjük, hogy erősen álljanak. Most a cirokszakállnak a drótkötésen alul eső részét éles késsel egyenletesen levágjuk s ezáltal készlen van a seprő belső része, melyre mindig a rövidebb szakállt kell használni. Most következik a borítás elkészítése, mert úgy a seprőt még nem használható. Erre a célra a hosszabb szakállt való. Ez úgy történik, hogy a seprővár egyik szélére a drót alá egyenletesen egy kevés szakállt szorítunk le úgy, hogy a szakáll szára a dróton valamivel lejjebb érjen s azután az egész seprőt így beborítva néhányszor a dróttal körülkötjük. Most e kötésen alul levő szárból néhányat felhajtunk köröskörül, hogy az alatt levőket levághassuk, a megmaradt szárazakat pedig még egyszer dróttal lekötjük és a kiálló részeket egyenletesen levágjuk. Most következik a seprő varrása, ami abból

áll, hogy a nyéltől számítva néhány centiméter távolságban 8-as kötésekkel kétszer sűrűn átvarrogatjuk. A varrás után az u. n. padollóval a seprű végét egyenletesen levágjuk. Az így lekerült hulladékot kefekötésre használhatjuk fel, ami könnyű és gyors munka. Egy gyakorlott munkás naponta 15—20 darab seprűt vagy 10—12 darab kefet el tud készíteni.

TANÁCSADÓ

Kérdés. 1. A Vasárnapra meddig lehet előfizetni? 2. Hányadik előfizető vagyok? 3. A megfejtett rejtvényt hová és meddig kell beküldeni? 4. Egy négyzetes lakás építése téglából mennyibe kerül? 5. A tanoncot bánthatja-e a segéd? (Sz. J.) — **Felelet.** 1. Jelenleg a korona változatlan állása miatt éves előfizetőket is elfogadunk. 2. Az előfizetők száma állandóan változik és a címszalagon levő szám azt jelenti, hogy akkor, amikor valaki előfizetett, az az előfizetői szám következett. 3. A lap megjelenésétől számított két hét alatt kell beküldeni a szerkesztőségnek. 4. Az építési módja szerint 300 milliótól felfelé. 5. Nem bánthatja, mert csak a mester élhet a könnyű házi fenytéssel.

Kérdés. Miért nem közlik az általam beküldött vallások röpiratát? (K. S.) — **Felelet.** Lapunk nem egyházi lap és ezért céljaink kívül esik a röpirat közlése, bár lapunk minden tekintetben a vallásérköles alapján áll.

Kérdés. Mennyi a jelenleg forgalomban levő bankjegyek értéke? (K. J.) — **Felelet.** Kérdése homályos, mert a mai államjegyeknek értéke a bevásárlási érték. Egy aranykorona értéke november 12 én 15.170¹/₂ papirkorona volt.

Kérdés. 1. Ki az első hegedűművész Budapesten? 2. A Titkok földje c. regény mennyibe kerül? (Sz. J. Per. k'd.) — **Felelet.** 1. Hubay Jenő; a legnagyobb magyar hegedűművész Vecsey Ferenc, aki azonban Olaszországban él. 2. A Titkok földje és Karikás János c. regények együtt és postaköltséggel 25.400 koronáért kiadóhivatalunkban rendelhetők meg.

Kérdés. Az új ipartörvény a tanonc és segéd vizsgáztatási feltételekkel hol kapható? (B. J. Szarvas.) — **Felelet.** Iparosok Országos Szövetségénél Budapest, VII., Nyár-utca 6. szám. 35.000 koronáért kapható. Postaköltség külön.

Kérdés. Egy mérföld hány kilométer? (P. L.) — **Felelet.** Magyar mérföld 8353, földrajzi mérföld 7419 kilométer.

Kérdés. Herkó Páter c. élelapp szerkesztősége hol van? (L. Gy.) **Felelet.** Budapest, IX., Ferenc-tér 1.

Kérdés. Kölcshonynyitárát hol szerkezethetnék be? (P. J. Becske.) — **Felelet.** Forduljon a Falu Országos Szövetségéhez, Budapest VIII., Vas-u. 19. szám. — Olvassa el Üzenet a könyvrendelőknék című közleményt.

Kérdés. Vitezségi pótlajunkat nem kaptuk meg, ezt a jövőben meg fogjuk-e kapni? (Göncvidéki olvasó.) — **Felelet.** Az összeget csekély volta miatt egyelőre nem utalják ki. Forduljon a járási népgondozó bizottsághoz.

Kérdés. Testvéremmel közös háztelkünk van. Az északi részen vannak az épületek, amelyben én lakom. Most a déli részén nővérem építkezni akar. A bejáratot elzárhatja-e vagy sem? — (K. F. S.) — **Felelet.** Nem, mert az építési engedélyt csak úgy kapja meg, ha az ön részére teljes bejáratot biztosít, mert a telek alsórszeze bejárás szolgálommal van telelve.

Kérdés. 1. Megillet-e haszonélvezeti jog engem a feleségem tulajdonát képező és az ő édesanyjától örökölt ingatlanon leszármadók nem léteben? 2. Elhalt feleségem visszamaradt ruhaneműit megtarthatom-e magamnak? (Egy hű előfizető.) — **Felelet.** 1. Haszonélvezeti jog a férjet elhalt felesége után nem illeti meg, csupán a feleségnek van joga erre elhalt férje vagyonára. 2. Elhalt felesége külön vagyonát képező ruhaneműeket a férj hitves-társi örökös címén örökli.

Üzenet a könyvrendelőknék. Gárdonyi Géza Göre Gábor bíró úr és Durbinscs sógor c. regényei egyenként 34.500 kor., Rozsnyay: Német-magyar nyelvtan és szótár 52.000 kor. (P. S. Gyékényes.) Csermely: Toprini nász 34.500 kor. A többi könyv nem kapható, könyvárjegyzék jelenleg nincs, mert az árak változóak. Piros bugyelláris, Tót leány, Sárga csikó, Falu rossza, Jó párti, Rang és mód, A gyimesi vadvirág színművek ára egyenként 24.000 korona postaköltséggel. Schandl: Szarvasmarhatenyésztés 35.200, Cserháti: Istállótrágya 14.000, Gyárfás: A szántóföld helyes mivélese 31.000, Czapári: Zöldségtermesztés 31.000, Végh: Bolgár kertészet 12.800, Winkler: Baromfi-hízlalás és értékesítés 14.400, Páter: Gyógyonvények 14.000, Ujhelyi: Tejgazdaság dióhéjban 14.400, Rodiczky: Méhészet 14.400, Hreblay: Baromfi-tenyésztés 22.800, Kiskertész 52.000, Sakkozás könyve 24.000 korona. (M. F. Dombóvár.) Az Iglói diákok jelenleg nem kapható.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Gazdatársadalmi hírek.

Füredy Lajos meghalt.

Füredy Lajos, nyugalmazott m. kir. kender- és len-térmeleési szaktanár, az Országos Földbirtokrendező Bíróság szakértője, november 6 án Tiszaluccon, életének 64-ik évében váratlanul elhunyt. A megboldogult földi maradványait Tiszaluccon helyezték örök nyugalomra.

Értekezlet a paprikaminősítés tárgyában.

Schandl Károly dr. államtitkár elnökle mellett a föld-mivélesügyi minisztériumban az elmúlt héten értekezlet volt a szegedi és kalocsai paprikatermelők és kikészítők képviselőinek részvételével a paprikaminősítés tárgyában. Az értekezlet résztvevőinek többség a paprikaminősítés eddigi rendszerének fenntartása mellett foglalt állást, csak a minősítési eljárásnál egyszerűsítéseket és a díjak mérséklését kérték. Az elnökli államtitkár kitalatásba helyezte ezeknek az óhajításoknak teljesítését, valamint azt is, hogy miután az idén nagy paprikatermés volt, melynek értékesítéséről gondoskodni kell, a paprika szállítási tarifájának leszállítása iránt közbe fog járni a kereskedelemügyi minisztérnél s a külfölddel való kereskedelmi tárgyalásoknál oda fog hatni, hogy a paprika külföldre való szállítása megkönnyíttessék.

A pénzügyminisztérium fölemelte a dohánybeváltási árakat.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesületben épen a napokban hangzott el a súlyos panasz, hogy a pénzügyi kormány még nem állapította meg az idei dohány beváltási árakat és emiatt jelenleg a tavalyi beváltási árak vannak érvényben, ami a gazdáknak 22 százalék károsodást jelent. Néhány nappal később a pénzügyminisztériumban döntés történt az idei dohány beváltása tárgyában. Eszerint a tavalyi 4359 aranykoronával szemben az idén 5220 aranykorona lesz az átlagos beváltási ár, ami azt jelenti, hogy a dohánygyárak a tavalyi beváltási árak helyett kilenc százalékkal többet fognak számítani minden fajta dohány után.

Rendelet a közlegelők karbantartásáról.

A földmivélesügyi minisztérium az állattenyésztés fejlődésének biztosítása céljából körrrendeletet adott ki a közlegelők javítása tárgyában. A rendelet négy fejezetre osztja azokat a tennivalókat, amelyeket a legelőtartó gazdaközönségnek tudnia és a gyakorlatban követnie kell. Az első fejezet arról szól, hogy a közlegelők területét megconskítani, elidegeníteni, felosztani, vagy azt, bár csak részben is, eredeti rendeltetésétől elvonni, csak előzetes miniszteri engedéllyel szabad. A legelőjavítás keretén kívül esnek azok a nagyobb mérvű és már veszélyes jelleggel bíró vízmásosások, amelyek csak gáttakkal és fásítással lehet megkötni, továbbá azok a jelentékenyebb terjedelmű kopárak, amiknek a termőtalaját az eső már annyira lemosa, hogy azt csak évtizedes vagy évszázados erdőkultúra tudja pótolni a fák lombjaitól és az erdő más termékeiből képződő televény által. A rendelet intézkedik a felesleges faállomány kitermeléséről, a bokorirtásról, a favágás foganatosításáról, a gyomirtásról, a közszedésről, a legelőfásításról, a trágyázásról, a csordaitatók berendezéséről, a gyepesítésről, az állatok védelméről és a csordajátók létesítéséről, továbbá szakszerű útmutatást ad a legeltetés szabályozására nézve.

A gazdakörök alapszabályai.

Már régideje panaszok merültek fel, hogy a gazdakörök alapszabályainak láttamozására irányuló kérelmek felterjesztésénél egyes közigazgatásági hatóságok nagyfokú és teljesen indokolatlan késedelemmel járnak el. A belügyminiszter most rendeletet adott ki, amelyben megállapítja, hogy a kisgazdaközönségnek ilyen irányú szervezkedése a mai nehéz gazdalkodási viszonyok lényeges megkönnyítését segíti elő, ezért azok hatóságai támogatása elsőrendű közérdek. Felhívja emnélfogva a törvényhatóságok első tisztviselőit, hogy a gazdakörök alapszabályainak intézésével megbízott alárendelt közegeket nyomatékosan utasítsák, hogy mindenkor soronkívül járjanak el és csakis az elkerülhetetlenül szükséges pótlások teljesítését kívánják meg.

Megengedik a szesziföldék felállítását.

A pénzügyminiszter a termelési adó alá eső szesziföldékben gyakorolható szeszifőzésről rendeletet adott ki, amelyben kijelenti, hogy abból a célból, hogy a szőlő- és gyümölcstermelők a szeszifőzésre szánt anyagaikat mindenütt akadály nélkül kifőzhessék, hajlandó a jövőben olyan helyeken, ahol községi vagy egyesületi szeszifőzde nincs, vagy a község, illetve egyesültek által létesített szesziföldék az anyagok kifőzésére nem elegendők, szeszifőzéssel eddig is foglalkozott, teljesen megbízható egyéneknek, elsősorban hadirokkantak, olyan *egyéni szeszifőzde felállítására engedélyt adni*, amelyben az igényjogosult termelők szeszifőzési anyagaikat kifőzhetik. A miniszter a szerzett jogok sérelme nélkül a jövőben a következő sorrendben fog termelési adó alá eső szeszifőzde felállítására engedélyt adni: 1. *szőlő- és gyümölcstermelőkből álló alakulatoknak* (hegyközség, közbirtokosság, gazdakör stb.), 2. *községeknek* (városoknak), 3. *magánegyházaknak*. A rendelet részletezi a szeszifőzde felállításának föltételeit és a kérvényezést.

A sertéskiállítás díjai.

A hizottsertéskiállítás eredményei most kerültek nyilvánosságra, mert a külső forma és egyéb jelenségek alapján kiválasztott sertések vágás alá kerültek és a vágott súlyból állapította meg a bírálóbizottság, hogy melyek azok a sertések, amelyek a legtöbb fehérrúrt adták, tekintetbe véve a hús és a szalonna minőségét is. — A *zúrsertéséknél* a díjazás eredménye a következő: *Nagydíj*: Sertésnagyvágó Rt. pécsi püspöki uradalmi bér gazdaság tenyésztete, 6 negyedéves, kihizott állapotban, darabonkénti súlya 212½ kg. Bírálatai adatai: páronként vágás után 103 kg. hús, 293 kg. fehérrú. *I. díj*: Graumann Gusztáv és Eiser János tenyésztete (Pécs), 2 éves kihizott állapotban darabonkénti súlya 231½ kg., a beállításakor 97 kg. Bírálatai adatai: páronként vágás után 114 kg. hús, 321 kg. fehérrú. *I. díj*: Scherer Károly és Rolberg Adolf, gróf Batthyányi Gyuláné bicskei tenyésztete, 6 negyedéves, kihizott állapotban darabonkénti súlya 161 kg., a beállításakor 46½ kg. Bírálatai adatai: páronként vágás után 88 kg. hús, 234½ kg. fehérrú. *I. díj*: Békéscsabai Sertés-hizáló Rt. Nágel Henrik Mezőkovácsháza, tenyésztete, 6 negyedéves, kihizott állapotban darabonkénti súlya 220 kg., a beállításakor 45·20 kg. Bírálatai adatai: páronként vágás után 109½ kg. hús, 280½ kg. fehérrú. Ezenkívül *II. díjat* nyert Békéscsabai Sertés-hizáló Rt. és Okányi Schwarcz Lajos tyukodi tenyésztete. Ifj. Bakos Mátyás és Szunyogh Zoltán kismarjai tenyésztete. Klein Lajos (Baracs) és Bethlen Odórné grófné tenyésztete és a kishöröcsői gazdaság. A *húsertéséknél I. díjat* nyert Frigyes főherceg magyaróvári uradalma (yorkshire), 6 hónaposak. *Díszelő oklevelet* nyertek (mangalica hizottsertés): Szávózd Richárd, Békéscsabai Sertés-hizáló r.-t., Magyar Sertés-hizáló és Húsipari r.-t., Budapest Székesfőváros sertés-hizalási üzem, Wenckheim Dénes gróf dobozi uradalma és a majsai béruradalom yorkshiretenyésztete.

A cukorrépa forgalmi adó szabályozása.

A pénzügyminiszter a cukorrépa forgalmi adóját az 1924/25. évi termelési időszakban úgy a cukorgyárba, mint a szeszgyárba, valamint egyéb ipari vállalatba beszállított répa után egységesen 35.000, azaz harmincötezer koronában állapította meg métermázsánként.

A tengeri termelési szakkiállítás előkészületei.

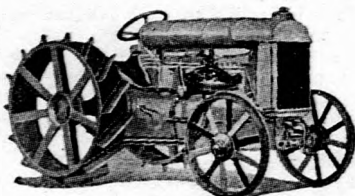
A Tiszántúli tengeri termelésének fejlesztését szolgálja a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara ez évi tengeri termelési versenyeivel, amelynek eredményei már összegyűjtve állanak a Kamaránál és most kezdődnek a Tengeri Termelési Szakkiállítás rendező munkálatai. A termelési versenyen és kiállításon a nyolc vármegyes mezőgazdasági kamarakerültek nagyon sok gazdája résztvesz. A Kamara számos kitüntetést oszt ki, amelyek közt, erkölcsi becslés mellett, sok tekintélyes értékű jutalomdíj is van. A kitüntettek között szerepelnek állami nagy díszoklevelek, Almássy Imre gróf dr. díja (ezüst díszserleg), a Kamara díszoklevelei és több más díj.

Virág- és gyümölcskiállítás Budapesten.

Néhány lelkes kertész, *Bogyay* kertéptővel az élén, a szokástól teljesen eltérő újszerű rendezés mellett a *Nemzeti Szalonban* virág- és gyümölcskiállítást rendezett, amelyen Csonka-Magyarország dísz- és kereskedelmi kertészeti termékei mellett szobanövények, a legnemesebb gyümölcsfajok, gyümölcs- és díszfák és kerttechnikai tervek kerülnek bemutatásra. A kiállítás november 13-án nyílt meg és 24-éig tekinthető meg. A kiállítás úgy a növények ápolásáról, mint a gyümölcstermelésről előadásokat tartanak.

Sürgős kérdések az OMGE igazgató-választmányának ülésén.

Az *Országos Magyar Gazdasági Egyesület* igazgató-választmánya, illetve a *Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége* az elmúlt héten gyűlést tartott. *Mutschbacher* Emil dr. ügyvezető-igazgató beszámoló jelentést tartott az utóbbi időben felmerült mezőgazdasági vonatkozású kérdésekről. Hangoztatta, hogy a mezőgazdasági üzemeknek sürgősen szükségük van *hosszú lejáratú beruházási és rövid lejáratú üzemi hitelre*. A külföldi tőke érdeklődése örvendetes jelenség, ennek az volna az előnye, hogy olcsóbb kamatozású lenne, de hosszabb időre csak bekebelezéssel lenne kapható. A gazdák helyzetét erősen súlyosbítja a *mezőgazdaságot terhelő adóterhek* is. Részletes statisztikai adatok alapján kimutatta, hogy az előirányzott *jövedelmi adóbevételek 80 százalékát, a vagyonadóbevételek 88 százalékát a gazdasági társadalom viseli*. Ezenkívül ugyancsak a gazdasági társadalom fizeti a 20%-ról 25%-ra felemelt *földadót*, az egyes adóknak mintegy 50%-át *kitevő törvényhatósági és községi adóterhek* és több más adót. Tehát a mezőgazdaság adóterhe túlmagas és a mezőgazdaság nem teherviselő képessége arányában adózik, hanem azon felül. A forgalmi adó kérdésénél a gazdasági társadalom nevében tiltakozik az osztrák általánosítási rendszer olyatén való utánzása ellen, mely szerint a mezőgazdaságot általánosan forgalmi adó alakjában megkésztetett földadó sújtana, holott áthárítás alakjában a forgalmi adóterhek nagy részét, mint főfogvasztó, amúgyis a mezőgazdaság viseli, amelyet ezenkívül az állatforgalmi és kukorépa forgalmi adó is terhel. A vámvédelem tekintetében az iparral egyenlő védelmet kér. Az igazgató-választmány elfogadta a jelentést és hozzájárult az előadó javaslatához a sóárak mérséklése tárgyában, továbbá felhívta a gazdaközönség figyelmét a mezőgazdasági kamarákkal kapcsolatosan létesített és működő *körzeti hitelszövetkezetek felkarolására*. *Somssich* László gróf javaslatára *Szily* Tamás hozzászólása után azt is elhatározta az igazgató-választmány, hogy a jövedelem- és vagyonadó befizetési határidejének oly értelmű módosítását kéri a pénzügyminisztertől, hogy az első részlet a kivetéstől számított 15 napon belül, a második és harmadik részlet pedig ettől számított egy-egy hónapon belül legyen késedelmi kamattal fizetendő. Ezután *Fabricius* Endre főtitkár számolt be a *cukorrépa átvételi árának* egységes megállapítása érdekében folytatott eredménytelen tárgyalásokról. Javaslatára az igazgató-választmány elhatározta, hogy a Cukorrépa-termelők Országos Szövetségét november 27-ére nagygyűlésre hívja össze a termelők egységes fellépésének biztosítása céljából. Majd a dohánytermelő gazdák panaszait ismertette, amelyek a *kincstári dohányátvételi árak túlalacsony megállapításából* erednek, minek következtében a magyar dohánytermelők csak körülbelül háromnegyed részét kapják a békebeli árak. Indítványozza, hogy az OMGE intézzen felterjesztést a pénzügyminiszterhez, amelyben kéri, hogy a mai súlyos helyzetre való tekintettel *állapítson meg sürgősen új dohányátvételi árakat*. Ezután *Buday* Barna h. igazgató előterjesztésére az igazgató-választmány a Cserháti Sándor emlékére alapított első elismerő oklevelet *Székhács* Elemérnek és *Kerpely* Kálmánnak ítélte oda. Az állatanymészési szakosztály és a tejjelgazdasági bizottság jelentését *Rothmeyer* Imre titkár terjesztette elő. Majd az egyesület belügyeit tárgyalta az igazgató-választmány s az az évi közgyűlést december hó 8-ára tűzte ki.

FORD HALTENBERGER VILMOS **FORD**
 autorizált képviselő
FORDSON-TRACTOR
 SZÁNT-HAJT-CSÉPEL-VONTAT. Petroleummal.

A legolcsóbb gazdasági erőgép. A világon páratlanul elterjedve.
 Elsőrendű referenciák a legnagyobb gazdaságoktól. Ár a Triest 636 dollár.
 Tel. 66-15. Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 19. szám. Tel. 66-15.

Az őszi vetések fejlődésükben megakadtak.

A földművelésügyi minisztérium legutóbbi vetésjelentése szerint az elmúlt három hét időjárását szárazság és fokozatos hőszültyedés jellemzi. Országsszerte 5–10 fokos éjjeli fagyok járnak, majdnem mindennapos erős ködökkel. Csapadék az elmúlt három hét alatt rendkívül kevés volt. A gazdasági munkálatok közül a szántási és vetési munkálatok túlnyomó nagy részét bevégezték. A tengeri, burgonya és cukorrépa behordását igen nagy részben szintén befejezték. Az őszi vetések közül a repce az őszi elején nagyon megerősödött. Az őszi gabonaművek közül a korán vetettek szépen kikelték ugyan, a száraz hideg miatt azonban fejlődésükben megakadtak. Sok panasz hallható a rovarok kártételéről is. Így különösen a csikóshátú buzalégy, a gabonafutrinka, a vetési bagolyféle, hesszeni és fritti légy álcái, valamint a kevés csapadék következtében elszaporodott mezei egerek által okozott károkról érkeztek jelentések. A késői őszi gabonavetések sok helyen hiányosan keltek, egyenetlenek és foltosak, a legutóbbi három-négy hét alatt elvetett magvak nagyrésze pedig a nagy szárazságban még ki sem kelt. A szántás takarmánykészlet mindenütt elegendő, sok helyen bőséges, úgy hogy az állatok telettése sehol sem fog nehézségekre ütközni. A jószág egészségi állapota kielégítő.

Monoron rendezik a Falu-Szövetség helvenyöződik kiállítását.

A Falu Országos Szövetség és az Országos Stefánia Szövetség a helybéli és járási összes közintézményekkel Monoron, november hó 22., 23. és 24. éni kerületi jellegű kulturális, ipari, gazdasági és baromfi kiállítást rendez. Tekintettel arra, hogy ez a kiállítás a Falu-Szövetség kiállításai között a hetvenötödik, a Szövetség különösen ki akarja emelni a monori kiállítást a vidéki kiállítások sorából azzal, hogy úgy a megnyitás külső fényével, mint a kiállítás látnivalóinak érdekességével és bőségével kifejezésre juttatja azokat a nagy szellemi és gazdasági erőket, amelyek a vidéken rejtőznek és amelyek kiaknázására a kiállítások a legalkalmasabbnak bizonyultak. A Falu-Szövetség ebben az évben még a következő helyeken rendez kiállítást: november 22-én Szeghalom, december 6–8-ig Somogygyesgurgó, december 6-án Békésgyula, december 20-án Gyoma, december 30-án Köröstarcsa.

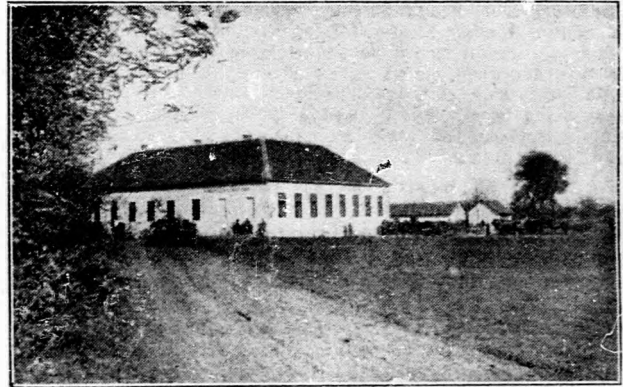
A Hangya «Csernoch János biboros-herceggprímás arany-mise-alapítvány». A «Hangya» igazgatósága mult heti ülésén határozatot hozott, amely szerint Csernoch János biboros-herceggprímásnak a «Hangya» szövetkezetek iránt mindenkor tanúsított jóindulatáért úgy tolmácsolja hálás köszönetét, hogy «Csernoch János biboros-herceggprímás arany-mise-alapítvány» címmel, a szövetkezet alapítványi üzletrészeiből, 50 millió koronás alapítványt tesz, melynek évi kamatait ömminenciája, a saját választása szerint, a «Hangya» kötelékében álló szövetkezetek öt olyan tisztviselőjének, igazgatósági vagy felügyelőbizottsági tagjának adományozza, kik mellett, hogy a szövetkezeti eszmét kimagasló sikerrel szolgálják, a vallásérköicsi célok és a nemzeti kultúra érdekében is elismerésreméltó munkát végeznek.

Petőfi irodalmi kör alakult Kiskörösön. Kiskörösön, ahol Petőfi Sándor száz évvel ezelőtt született, Zoltán János takarékpénztári igazgatónak, a Petőfi-kultusz egyik régi munkásának kezdeményezésére vasárnap Petőfi Irodalmi Kör név alatt új egyesület alakult. Az irodalmi kör a Petőfi-kultusz ébrentartásán és mélyítésén kívül közművelődési célok megvalósítását s a javarészt még ma is tótajkú kiskörösi lakosság megmagyarosítását is programjába iktatta, ezenfelül pedig munkásságával főként a tragikus véget ért költő halhatatlan emlékének a falusi nép szívében kíván oltárt emelni. A kör elnöke Zoltán János, takarékpénztári igazgató, alelnök Tepliczky Aladár dr. ügyvéd, titkár Mendelényi János iskolaigazgató, pénztárnok Solti Jánosné tanfőnök.

Borzalmas földrengés pusztított Jáva szigetén. A mult csütörtökön Jáva szigetén Wonosariban heves földrengés volt. Néhány város teljesen eltűnt a föld színéről. Lexono kerületben negyvenöt ház eltűnt. A földrengés erős hullámmozgásban haladt tova. Tömérdek család a szabadba menekült. Háromszáz ember meghalt, nagyon sok megsebesült.

Borszivattvúk, bortömlők, vörösréz főzőüstök, valamint egyéb borgazdasági gépek és szerek legjutányosabban kaphatók Nagy Ignácnál, Budapest, VII., Károly-körút 9.

Pethes Imre halála. A magyar színművészetet pótolhatatlan veszteség érte: Pethes Imre, a Nemzeti Színház örökös tagja meghalt. Vele a legnagyobb magyar művész szállott sírba. Úttörő volt, aki a régi szónokiasság helyébe a természetes beszédet és egyszerű, őszinte emberábrázolást honosította meg a színpadon. Bámulatosan sokoldalú tehetség a felejtethetetlen alakok egész sorát állította hosszú színészi pályáján a közönség elé. Leghíresebb s legnépszerűbb szerepe Rostand verses játékának hőse, Cyrano volt. Pethes Imre 1864-ben született Jászárokszálláson. Eleinte bölcsészeti hallgatót a budapesti egyetemen, majd elvégezte a színiakadémiait. Harmincegy évvel ezelőtt lépett először színpadra. Eleinte vidéken játszott, majd 1903-ban a Nemzeti Színház tagja lett, amelynek azóta elismerten legnagyobb művészevé emelkedett. Öt évvel ezelőtt a Színművészeti Akadémia tanárává nevezték ki. November harmadikán látszólag jelentéktelen bajjal vitték be a Liget-szanatóriumba, ahol gyógykezelést kapott s azóta állapotja egyre súlyosbodott. Napokon keresztül vívódott a halállal. Halála pótolhatatlan veszteséget jelent a magyar kultúrának. Úgy temették el, mint egy fejedelmet.

A vezsenyi szőlőközség áldozatkészségéből épült elemi népiskola.

Vezseny példája. (Képpel.) Vasárnap avatta fel a vezsenyi polgárság a szőlőben épült új elemi iskoláját, amelyet a község teljesen önjerejéből épített. Az ünnepen Klebelsberg kultuszminiszter is képviselte magát Schwöder Ervin államtitkarral. Leutazott a fővárosból a kerület képviselője, Erdő-Harrach Tihamér is. Az ünnepség 11 órakor kezdődött az iskolaépület udvarán. Jóba József református lelkész istentiszteletet tartott, majd határos beszéd keretében méltatta a nap jelentőségét. Utána Janka Ferenc főjegyző mutatott rá arra a nemes áldozatkészségre, amelyet az 1800 lakosú község az iskolának önjerejéből való felépítésével tanúsított. Két év alatt teremteték elő a költségeket, ezer méter-mázsza búzát, amely igen sokat jelent, ha figyelembe vesszük, hogy a lakosságot árvis is sújtotta. Schwöder Ervin államtitkár tolmácsolta ezután Klebelsberg miniszter üdvözlését. Isten áldását kérve a iskola működésére, azt átvette és a helyi hatóságok gondjaira bízta. Erdő-Harrach Tihamér, a kerület képviselője tartott még rövid lelkes ünnepi beszédet, mely után a Hímnusz eléneklésével az ünnepség véget ért. Két óraker a vendégkörben kétszáztertekes bankett volt, amelyen számos felköszöntő hangzott el.

Pasics felüggesztette Horvátország önkormányzatát. A belgrádi kormány elrendelte a horvátországi és szlavóniai tartományi önkormányzat haladéktalan megszüntetését. Ezt az önkormányzatot a horvátok kívánságára a Davidovics-kormány állította vissza. A belgrádi kormány tehát már megindította a kérelhetetlen harcot a horvátok ellen s ez a küzdelem élet-halálra megy. Pasics miniszterelnök feladata a februári választásokat előkészíteni. Kétségtelen, hogy Pasics a legbalkánibb eszközökkel rendezze meg ezeket a választásokat és ellenfeleit letiporja. Radics is kétségtelenül azért menekült el Zágrábból, mert tudta, hogy Pasics kormánya idején nem lehet biztonságban, ha otthon marad. Pasics a horvát földművespártot feloszlatta és a vezérek ellen valószínűleg letartóztatási parancsot ad ki. Radics ellen máris kiadták az elfogatósi parancsot.

A dunamelléki reformátusok gyűlése. A dunamelléki református egyházkerület *Ravasz* László dr. püspök és *Darányi* Ignác volt miniszter elnöklésével tartotta közgyűlését. *Darányi* Ignác elnöki beszédében rámutatott arra, hogy a legsürgősebb teendő a templomok és lakhatatlan lelkesi épületek rendbehozása. Az elnök meleg szavakkal emlékezett meg *Bendek* Sándor és *Bernát* István 70-ik születésnapjáról. *Ravasz* László püspöki jelentésében kifogásolta, hogy Pest-megyében vasárnaponként tartják az országos vásárokat. Ennek megváltoztatását kéri a kormánytól. Nagyhatású beszédében keltet a vadházasságok ellen, majd kifogásolta a papi és kántorfizetések alacsony voltát. Végül arról beszélt, hogy a reformátusság több figyelmet érdemel az illetékes tényszerűtől.

Hősök emléke. *Tiszaszentimre* község egész lakossága 3000 fő. Ebből a háború alatt 18 százalékot vesztette a csatatereken, míg a lakosság 7 százaléka hadirokkant lett. A község kegyelele szép emlékszobrot emelt 127 hősi halottjának. *Horváth* Géza műve a szobor, amely fegyverére támaszkodó katonát ábrázol. A szobrot vasárnap leplezték le nagyszabású ünnep keretében. *Keresztessy* Károly református lelkész és *Ciriák* Sándor községi főjegyző mondott ünnepi beszédet. A leplezés után a község lakossága ebédt adott a vendégek tiszteletére. Az ebéden vendégül látta a hadiözvegyeket, hadiárkákat és a hadviselőket is. Az első felköszöntőt *Almássy* Sándor főispán mondotta a kormányzóra. — Vasárnap délelőtt szép ünnepség keretében leplezte le *Harta* község a világháborúban elesett és az ellenforradalomban mártírhalált halt fiainak emléket megörökítő szoborművet. Az evangélikus és református istentisztelet után *Gallé* István evangélikus pap mondott ünnepi beszédet. *Thaisz* László tábornok a honvédelmi miniszter képviselőtében méltatta a hős ifjak érdemeit.

Újabb kommunista merénylatterv a kormányzó ellen. A főkapitányság politikai nyomozó osztálya néhány héttel ezelőtt bizalmas értesítést kapott, hogy egy külföldi kommunista szervezet, a magyarországi kommunistákkal karöltve, nagyszabású merénylet előkészítésén dolgozik, amelynek célja *Horthy Miklós kormányzó meggyilkolása*. A rendőrség egész sereg detektívet mozgósított az összeesküvés részleteinek felderítésére. Csaknem ugyanekkor az Új Hadseregének budapesti ezredesétől is jelentés érkezett a rendőrséghez, amelyben elmondotta, hogy egyik ájtatoskodásukon megjelent *Kertész* István lakatossegéd és látva a gyülekezet vallásos erzését, magabizáltsággal és bevallotta, hogy a külföldi anarchisták felbérlelték arra, hogy merényletet kövessen el a kormányzó ellen. Közben a rendőrség *Kertészt* lopás miatt letartóztatta és holmijai között gyanús irásokat talált. Kiderült, hogy *Kertész* a zalaegerszegi internálótáborból szökött meg és a bécsi kommunisták *Leobenbe* küldötték, ahol a kommunista vezetők azzal bízták meg, hogy jöjjön Budapestre s ölje meg a kormányzót. Revolvért és kézigranátot adtak, ellátják pénzzel, segítőitársakul *Kovács* István lakatossegédét és egy *Weiss* nevű hentesét melléje. A rendőrség elrendelte *Kovács* és *Weiss* országos körözését. A mostani nyomozás megállapította, hogy a leobeni anarchisták élénk összeköttetésben állanak egy Páris melletti városkában működő kommunista-szervezettel, amelyben igen sok Magyarországból szökött kommunista van. Ez a kommunista-szervezet merényleteket készít elő Magyarországon is újabb kommunista-felkelést igyekszik szervezni. A rendőrség ezirányban is nyomozást indított s ekkor kiderült, hogy Magyarország több vidéki városában sejtrendszer alapján szervezettek a kommunisták.

A családi viszálykodás vége. Borzalmas apagyilkosság történt *Ujhátske* határában, *Tóth* József gazda tanyáján. Tóth hosszú évek óta civakodott családtagjaival, kínozza őket s ahogy lehetett, igyekezett megkeseríteni életüket. Egyik nap a 21 éves fiú, Pál, jelentést tett az előjáróságnál, hogy eltűnt az édesapja. Néhány nap múlva újra jelentkezett s akkor bevallotta, hogy ő ütötte agyon az apját egy fahasággal, el is ásta, de nem hagyja nyugodni a lelkiismerete s így inkább bevallja. Megmutatta a helyet, ahol a hullát elásta. Meg is találták a holttestet a tanya kertjének egyik sarkában. A fiú gyötrelmes vergődés közben vallotta be, hogy a múlt hónap 25-én álmában ölte meg az apját mert nem tudta nézni, hogy a beteg, folyton dühöngő ember, hogy kínozza családját. Az anya is beismerte, hogy többször említette fia előtt, agyon kellene ütni az öreget. A gyilkos fiút és felbujtóit, az anyát, letartóztatták.

A vásárhelyi asszonyok megindították a harcot a drágaság ellen. A hódmezővásárhelyi asszonyok megsokallták a nagy drágaságot és elhatározták, hogy alapos harcot indítanak ellene. A múlt héten megalakították a *gazdasszonyok részvénytársaságát*, mely e nemből a legelső a világon. Tervbe vették, hogy a tavasszal felépítetik a vásárcsarnokot és ott fogják árulni a szövetségi alapon beszerzett árucikkeket.

Akik huszonhat milliárdos hagyatéki pert nyertek meg. Az 1905-ben elhunyt *Biedermann* Ottó mozzgói nagybirtokos gyermekei az idei év elején pert indítottak: édesanyjuk ellen azzal a megokolással, hogy anyjuk érvénytelen végrendelet alapján tartja kezében az uradalmat, amelynek haszonélvezetéből őket teljesen kizárta. A kaposvári törvényszék most a végrendeletet, amelyet annak idején a hagyatéki bíróság érvényesnek fogadott el, semmiesnek jelentette ki s kötelezte az anyát a birtok és az összes felszerelés 15 nap alatti átadására, továbbá a költségek viselésére. Miután a per tárgyának értéke meghaladja a 26 milliárd koronát, a perveztes anyának egy milliárd 300 millió koronát kell per-költség és ügyvédi honorárium fejében kifizetnie.

Egy féltékeny férj leszúrta a feleségét, elvágta a saját nyakát és leugrott a második emeletről. Az elmúlt héten borzalmas családi dráma játszódott le Újpesten. A Váci-utca 95. számú házban lakó *Ludvig* Hugó 29 éves lakatossegéd ugyanis összeszólkalkozott a feleségével és a veszekedés hevében *egy konyhakéssel hátbaszurta, majd a maga nyakát vágta el és leugrott a második emeletről*. *Ludvig* nagyon féltékeny volt a feleségére s emiatt csaknem napirenden volt a fiatal házasság között a perpatvar, sőt a verekedés. A napokban váratlanul hazament a munkahelyéről, ismét összeszólkalkozott a feleségével s nagy felindultságában követte el végzetes tettét. *Ludvig* azonnal meghalt, felesége állapota igen súlyos.

Kovács és Puliti párbaja. Emlékeztet még, hogy a párisi olimpiász alkalmából *Kovács* György dr. magyar vívót *Puliti* Oreste olasz vívó egyik inulatóhelyen megtámadta. Az ebből származó lovagias ügyet most intézték el Nagykanizsán. A párbaj szigorú feltételek mellett folyt le. *Herschmann* Ottó dr. osztrák vívóbajnok vezette a párbajt, amely 51 percig tartott és ezalatt a felek harmincszor csaptak össze. *Puliti* fülnél, jobb karján és ajkán sebesülést meg. *Kovács* jelentékelten karcolást kapott. A harmincadik összacsapás után *Herschmann* vezető bíró az orvosok véleménye alapján megállapította, hogy a felek teljesen kimerültek. Miután mindkét fél eleget tett a lovagiaság követelményeinek, indítványozta a párbaj beszüntetését. *Kovács* kijelentette, hogy hajlandó a kibékülésre abban az esetben, ha *Puliti* mint sértő bocsánatot kér tőle. *Puliti*, aki egyébként teljesen ki volt merülve, készséggel hajlandó a bocsánatkérésre. Erre a terem közepén a két ellenfél megállt és *Puliti* a jelenlévők színe előtt ünnepélyesen bocsánatot kért *Kovács* dr.-tól. *Kovács* erre kezét nyújtotta és a két ellenfél kibékült egymással.

Halálos szerencsétlenség a kaposvári gyakorlóterén. Az elmúlt héten a hetes honvédek a Kaposvár melletti *cséri* lövőtérén a kézigranát-vetésben gyakorolták magukat. A III. szádnál *Balázs* Alajos főhadnagy mutatta be a kézigranát kezelését. Amidőn az élesgranát dobását akarta bemutatni a főhadnagy és a zsinórt megrántva, el akarta dobni, a granát kezében felobbant. A robbanás teljesen szétrombolta a főhadnagy fejét s azonnal kiszenvedett. A szerencsétlenül járt főhadnagy esete Kaposvárott általános részvétet keltett.

Amerikában hatalmas erdőtüz városokat veszélyeztet. Az amerikai Kentucky államban, az irvinei kerületben, óriási erdőtüz pusztít, amely tűzveszedelemmel fenyeget több kisebb várost és most már egész közel jutott az irvinei nyersolajtárhoz. Irvineben rengeteg olaj van felhalmozva és hatalmas erőfeszítéseket tesznek, hogy ezeket megmentsék a lángoktól. A tűzokozta kár már eddig is több millió dollárra rúg.

A rendőrség ismét leleplezett egy nagyarányú vámpanamát. Rájött ugyanis arra, hogy mintegy harminc budapesti és vidéki textilkereskedő, főleg *Bécsből*, úgynevezett «engedélyes áru» csomagolásban textilfélét csempész be az országba s ezért nem fizetnek vámot. Az állam mintegy hét milliárd kárt szenvedett ily módon. A rendőrség nyomozása még nem fejeződött be ebben az ügyben s a bűnösök ellen tovább gyűjti a terhelő adatokat.

Papi szabó! Szóvik József reverenda- és cimadakesztítő, Budapest, VIII., Mária Terézia-tér 11. Telefon József 61—24.

A cirok, köles, repce, mák és napraforgó termelése. A magyar gazdáknak a jövőben olyan növények termesztését is fokoztatni kell felkarolni, melyekre eddig kevés gondot fordítottunk, de amelyek közgazdasági életünkben nagyon fontos szerepet játszanak. Ilyen eddig kevés figyelemre méltatott növények többek között a cirok, köles, repce, mák és napraforgó, melyeknek terményei mindig keresettek voltak s melyekből eddig a külföldre nagyon keveset exportáltunk, sőt egyik-másikból mi is behozatalra szorultunk. A jövőben arra kell törekednünk, hogy ezen terményekből necsak a hazai szükségletet elégítsük ki, hanem minél többet igyekezzünk a külföldre szállítani, hisz a mi talajviszonyaink ezen növények termesztésére nagyon is alkalmasak. Ezen növények ökszerű termesztésére ad útmutatást *Illés Lajos* gazdasági tanár «A cirok, köles, repce, mák és napraforgó termelése» című munkája, mely könnyen áttekinthető formában, egyszerű, világos nyelven tárgyalja ezen növények termesztési módját és pedig talajviszonyaikat, talajelőkészítésüket, trágyázásukat, vetésüket, ápólasukat, betegségeiket, ellenségeiket, az ellenük való védekezési módokat, a termesztését és értékesítését, szóval mindazokat a gyakorlati tudnivalókat, melyek e növények sikeres termesztéséhez szükségesek. Nemcsak a nagyobb, de a kiscsajdák is eredményesen olvashatják e munkát és sokat tanulhatnak belőle. A mű 28 ábrával ellátva az Athenaeum irodalmi r.-t. Gazdasági Tanácsadó című vállalatában jelent meg. Megrendelhető kiadóhivatalunkban.

Az utolsó két ezres . . . A Petényi-utca 19. szám alatt lévő üres telken a napokban iskolágyerekek egy fiatalember holttestére akadtak. A rendőri bizottság megállapította, hogy a fiatalember *Kiss Aladár*, a Nemzeti Pénzváltóbank tisztviselője, aki a telken öngyilkosságot követett el. *Kiss* egy katonai ismétlő karabéllyal lötte magát föbe. Zsebében névjegyet találtak, melyre a következőket írta: «*Rémes félóra mult el. Rettenetes perceim vannak. Rémes itt élni; ezen a két ezresen kell jönni a golyónak. Nem a lelki gyöngöseség az oka kuszált irásomnak, hanem a hideg.*» Mellette hevert a karabély és két ezresnek átlótt, perzselt foszlánya. Az öngyilkosság oka reménytelen szerelem.

A rossz jósnő. Derűs jelenet történt a napokban a büntető-törvényszéken, ahol egy *Sztojka Györgyné* nevű cigányasszony állott a bíróság előtt. Az volt a bűne, hogy hazug jóslásokkal különböző összegeket csal ki hiszékeny emberektől. A vádlott azzal védekezett, hogy nem követett el csalást, mert jóslásai mindig beváltak.

— Ha olyan kitünő jós — mondta ekkor a bíró — hát jóslja meg, mire büntetem meg most magát?

A cigányasszony ravaszkodni próbált.
— A jó szellem azt súgja, hogy a nagyságos bíró úr felment engem.
— A jó szellem becsapta magát — szölt nevetve a bíró — mert a bíróság magát két hónapi fogházbüntetésre ítélte.

— Hiába, téved az ember — sóhajtotta a cigányasszony és lehajtott fővel követte a fogházort.

Halálos autószerencsétlenség. *Solymár* község határában halálos végű autószerencsétlenség történt. A mult héten egy mulató társaság, amelynek egyik tagja soffőr volt, autón Óbudára hajtott. Itt kávéházi mulatás után az ottági társaság teljesen részeg állapotban ült az autóra és vad vágatással hajtott *Solymár* felé. *Solymár* közelében az autó nekirohant egy híd karfájának, felborult és az árokba zuhant. A társaságból *Fanszki György* lakatos a szerencsétlenség következtében halálát lelte, *Günther Albert* soffőr, *Hermann Bernát* óras, *Mittelmann Gusztáv* ügyes selyosan megsérültek. Ugyancsak megsebesült az autót vezető soffőr is, aki a baleset után meg akart szökni, útközben azonban elfogták.

Csalás a «becsületbeli» adósság miatt. Emlékezetes még, hogy egy jó családból való fiatalember, *Kovács Lajos* tőzsdebizományos ötven millió koronát csalt ki a Ciábor és Társa bankháztól s amikor elfogták, azzal védekezett, hogy becsületbeli adósságait akarta kifizetni ebből az összegből. *Kovács* csalási ügyét minap tárgyalta a bíróság. A vádlott itt is azt hangoztatta, hogy a csalást azért követte el, hogy eleget tehessen becsületbeli tartozásainak. Abban reménykedett, hogy megkapja tíz milliórdos örökségét s ebből a kicsalt összeget visszafizetheti. A bíróság az enyhítő szakasz alkalmazásával *Kovács Lajost* csalás büntette miatt hathónap börtönrre ítélte.

Kétszáz revolverlövés a mexikói parlamentben. A mexikói parlament ülésén olyan kavargódás támadt, hogy a rendkívül heves vita után kétszáz revolverlövést adtak le. *Lewis Morones*, az egyik legismertebb mexikói munkásvezér és egy másik képviselő megsebesült. *Lewis Morones* belehalt sérülésébe.

Asztmát, tüdőcsúcsurrot, rekedtséget stb. gyógyít:
Asztma Gyógyintézet, Inhalatórium, Röntgenintézet, Budapest, *Andrássy-út 87. sz.* Telefon: 123—82. (Olcsó betegszobák.)

Düledeznek a pesti házak. Budapesten igen sok ház van amelyeknek hirtelen összedőlésétől lehet tartani. A házak legnagyobb részét ugyanis a háború óta nem tartozták, így a vakolat lehullott, a lépcsők megromogódtak s a falak összedőléssel fenyegetnek. Az elmúlt héten az Eötvös-utca 30. szám alatti ház második emeleti folyosója szakadt le s maga alá temette *Turchányi Julia* varrónőt. A Nagydíófa-utca 15. számú ház egyik első emeleti lakásának a mennyezete szakadt be, úgy hogy innen az ötgyermekes főberől cipőtszilítót ki kellett lakoltatni. A rendőrség mindkét esetben megindította a vizsgálatot.

Halálos végű korcsmai verekedés. *Alsóalapon* a minap búcsú volt és mint ilyenkor szokás, nagy mulatság folyt a nagyvendéglőben. Emelkedett lett a hangulat és közben parázs szóváltások keletkeztek a legények között. Éjfél után azonban már a bicska is előkerült a zsebekből és a fiatltság közt verekedés kezdődött. Természetesen az asszony-nép ijedten rebbent széjjel és a korcsma-helyiségben csak a verekedők maradtak. Amire a verekedőket a csendőrök szétválasztották, *Pulicza József* holtan feküdt a küzdőtérén, három legényt haldokolva vittek haza, négyet pedig súlyos sérülésekkel szállítottak a kórházba. A csendőrség a véres verekedésben résztvevőket őrizetbe vette.

A szalkszentmártoni iparosok és kereskedők dalkara.

Bethlen-iskola Makón. A makói református egyház presbitériuma a makói református polgári iskolát Bethlen István gróf miniszterelnökről nevezte el. A presbitérium határozatáról küldöttség értesítette Bethlen István grótot, aki megköszönte a bizalom megnyilvánulását s a megítisztelő határozatot köszönettel vette tudomásul.

TRÉFÁK

Köbönyegfordítás.

Kis diák: Papa! Arra a feladatra, amit te csináltál meg nekem, az iskolában ötöst kaptam.

Apa: Haszontalan kölyke! Nem megmondtam, hogy tanulj!

A kislány keserve.

A csősz az országoton egy bolyongó kislánnyal találkozik, aki szepegv mondja el, hogy többé nem megy haza.

— Hát aztán miért nem? — kérdi jószágonosan a csősz. — Ver az anyád?

— Nem ver — felelé szepegv a kislány — de *fésül*.

Operáció után.

— Hogy van a beteg?

— Elég jól. A baleset következtében elvesztette az emlékező-tehetségét és most nem tudja, hogy nős.

A különbség.

— Mondja, *Kovács* úr, hogyan különbözteti meg az iker-nővéreket?

— Nagyon egyszerűen. Az egyiknek öt millióval nagyobb a hozománya.

Az eladó leányok.

Két ember beszélget.

— Nehéz a megélhetés — mondja az egyik — aztán meg két eladó leányom is van.

— Hej, ha nekem két eladó leányom volna, de jó lenne — feleli a másik.

— Már ugyan, miért?

— Mert nekem, sajnos — hat van.

A kisebbség.

— A feleségednek három udvarlója is van. És ezt te tűröd?

— Mit csináljak? Én vagyok a kisebbség.

REJTVÉNYEK

1. Képrejtvény.

(Beküldte Konrád János Szekszárdról.)

2. Számrejtvény.

Három fáradt utas betér egy korcsmába, enni-inni valót kérnek. A korcsmáros elébük teszi a bort és kérdi tőlük, jó lesz-e tojás, mert mással nem szolgálhat. Jó lesz, felelik a vendégek. Hogyan készítem el, kérdi újra a korcsmáros és hányat parancsolnak? Főve és annyit, amennyi van — hangzik a felelet. Amíg a korcsmáros a tojásfőzéssel foglalkozott, a vendégek valamennyien elaludtak, közben megfőtt a tojás és a vendéglős — anélkül, hogy felköltötte volna őket — az asztalra rakott egy tál tojást. Kis idő múlva felébredt az egyik utas, de nem költötte fel a társait, hanem elosztotta a tojást három egyenlő részre, a maga részét elfogyasztotta és újra elaludt. Felébredt a második, ő is hasonlóan cselekedett, majd felébredt a harmadik, ő is elosztotta a tojást három részre és még akkor is jutott mindegyik részre 8-8 tojás.

Hány tojás volt összesen?

(Beküldte Német István Mohárol.)

3. Betűrejtvény.

B Százados r.

(A rejtvény egy hirneves francia költő nevére rejti.)

(Beküldte Molnár János Nagypallról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 49-ik számunkban közöljük.

A 43-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Képrejtvény: Sok okot talál, ki barátjától el akar szakadni.

2. Betűrejtvény: Rontó Pál.

3. Pótlórejtvény: Közgazdaság.

Megfejtették: Lajkó Frigyes, Lampert János, Lénárt György, Kéri Mihály, ifj. Éva Béla, Szabó B. János, Ifjúági Egy. P., Varga István, Nagy János, Farkas József, Csatári M., Marosi Ferenc, Szekeres István, Simon Erzsébet, Sziójártó Szabó Benjamin, Kiss Katalin.

Jutalomkönyvet nyertek: ifj. Éva Béla (Szabadszentkirály), Szekeres István (Sarkad), ifj. Farkas József (Szabadszentkirály), Szabó Sz. János (Szank Mórügát), Csatári Mihály (Rétszilas).

A 44-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak november hó 16-án.)

Liszt- és őrléménypiac. Dupla 0-ás 7200, 0-ás (900, 2-es 66°0, 6-os 5400, takarmányliszt 30.00, korpa 2200, 1-es rozsliszt 5700, 75%0-os egységese rozsliszt 4800 korona kilogrammonként budapesti paritásban zsákkal együtt.

Usonavásár. 76 kilós tiszavidéki búza 457.500—460.000, pestmegyei és dunántúli 455.00—457.500, 78 kilós tiszavidéki búza 462.500—467.500, pestmegyei és dunántúli búza 460.000—465.000, rozs 410.000—415.000, takarmányrépa 400—420.000, scórpa 48—500.000, köles 270.000—280.000, zab 385.000—400.000, őtengeri 365.000—370.000, újtengeri 245—250.000 korona métermázsánként.

Takarmányvásár. Rétszéna, másodrendű 696—125.000, harmadrendű csomagolásra 50—95.000, sarjúszéna 100.000, muharszéna 135—160.000, lucernaszéna 190—240.000, zabos búkkövszéna 140—145.000, takarmányrépa 45—60.000, alomszalma 45—75.000, zsúpszalma 100.000—110.000 korona métermázsánként. Zsúpszalma, 1 kéve 4500—5000 korona.

Vetőmagvak. Fehérbab 520—560.000, tarkabab 470—500.000, baltacimlag 540—580.000, viktóriaborsó 430—450.000, tavaszi búkköny 310—320.000, cirokmag 200—240.000, csibehur 300—320.000, csillagfűrt 300—320.000, fehérhere 5.500.000—6.200.000, kendermag 650—700.000, fehérkoles 340—360.000, szürkekoles 290—300.000, paprika 300—320.000, kisszemű lencse 350—450.000, nagyszemű lencse 750—800.000, lóbab 280.000—320.000, lóheremag, nyers, nagyarankas, nem tisztítható 2.8.00—3.200.000, lóheremag nyers, nagyarankas, tisztítható 3.200.000—3.500.000, lóheremag, nagyarankasmentes 3.600.000—4.000.000, lóheremag, fehér, olomzárólt 4.300.000—4.700.000, lóheremag, vörös, olomzárólt 4.100.000—4.500.000, lucernamag, nyers, nagyarankas, nem tisztítható 2.200.000—2.400.000, lucernamag, nyers, nagyarankas, tisztítható 2.600.000—2.800.000, lucernamag, nagyarankasmentes 2.900.000—3.100.000, lucernamag, fehér, olomzárólt 3.500.000—3.700.000, lucernamag, vörös, olomzárólt 3.300.000—3.500.000, mák 1.750.000—1.850.000, munaemag 280—300.000, napraforgó 380—420.000, nyúliszapuka 2.400.000—2.800.000, tatarka 340—350.000 korona métermázsánként.

Tenyészállatok és jármosókrök. Importált fehér erdélyi jármosókrök 19—23.000, elsőrendű fehér jármosókrök 18—21.000, elsőrendű tarka jármosókrök 15—19.000, friss fejestehén 18—21.000, 1 1/2 éves üszök 15—17.000, 1 1/2 éves tinók 13—16.000 korona kilogrammonként elősúlyban.

Vágómarhavásár. Jobbminőségű ökör 16.500—20.000, kivételes 20.500—21.000, közepes 11.500—16.000, gyengébb 6500—11.500, bika, jobb 14.500—18.500, kivételes 19.000—19.500, gyengébb 9—14.500, tehát jobbminőségű 13.500—17.500, kivételes 18.000—18.500, gyengébb 6.500—13.000, kicsontozni való marha 4.500—6.500, növendékmarha 6.000—14.500 korona kilogrammonként elősúlyban.

Sertésvásár. Könnyű sertés 25—27.500, közepes 25.500—28.000, nehéz sertés 26.500—29.000 korona kilogrammonként elősúlyban.

Lóvásár. Igás kocsi, nehéz 5.500.000—12.500.000, igás kocsi, könnyű 4.600.000—11.000.000 korona.

Baromti és tojás. Csirke, párja 40—100.000, tyúk, párja 70—140.000, hizott ruca 34—38.000, hizott pulyka 25—35.000, libamáj 70—130.000, lúdszír 50—60.000 korona kilogrammonként, tojás darabja 1700—2600 korona.

Halpiac. Ponty elsőrendű, kicsinyben 45—56.000, nagyban 28.000—35.000, másodrendű, kicsinyben 35—40.000, nagyban 18—28.000 korona kilogrammonként.

Tej és tejtermékek. Teljes tej 5000—5800, tejszínhab 42—56.000, tejfel 22—25.000 korona literenként, vaj 65—90.000, tehénauró 14—18.000, juhturó 30—44.000, ementáli kicsinyben 75—96.000, nagyban 50—64.000, gróji kicsinyben 63—75.000, nagyban 36—45.000, trappista kicsinyben 45—50.000, nagyban 26—32.000 korona kilogrammonként.

Zöldség és gyümölcs. Sárgarépa 1500—4000, petrezselyem 2500—5070, zeller 5000, kalaracé 2500—4000, vörösnagyma 2400—4000, fokhagyma 18.000—30.000, cékla 200—4000, fejeskáposzta 1400—2200, kelkáposzta 200—4000, rózsburgonya kicsinyben, kilogrammonként 2500, nagyban métermázsánként 230.000, fehérbú gonya, kicsinyben, kilogrammonként 1600, nagyban métermázsánként 125.000, zöldpaprika 60.00—7000 tók 2000—2500, karfiol 8—25.000, torma 12—26.000, sóska 3000, spenót 3000, champignonbomba 80—140.000, alma 5.00—18.000, birsalma 8000—18.000, körte 14—30.000, szőlő 16—50.000, dió 14—20.000, gesztenye 6—15.000 korona kilogrammonként.

Bor. A borüzlet valami kevéssel élénkebb, de az érdeklődés főleg újborok iránt mutatkozik, míg az óborokat egészen elhanyagolják. Az újborok ára hektoliterfokonként: 80.000—90.000 korona között mozog, seprösen, termelőállomásról. A forgalom tisztán belföldi fogyasztásra szorítkozik, mert a magas árak mellett a kivétel teljesen lehetetlen.

Idegen pénznemek legmagasabb ára 1924 november 18-án. 1 angol font 340.000 K, 1 dollár 74.425 K, 1 francia frank 3925 K, 1 svájci frank 14.470, 1 román lei 392 K, 1 cseh korona 2225 K, 1 szerb dinár 1084 K, 1 olasz lira 3235 K, 1 osztrák korona 105 K, — Zürichben 100 magyar koronáért 0.0069 1/2 svájci frankot fizettek Arany húszkoronás 335.000 K, ezüst forintot 17.050 K, ezüst ötkoronás 32.550 K, ezüst koronás 63.0 K.

Főszerkesztő: Meskó Pál.
Főmunkatárs: Buday Barna.

Felelős szerkesztő: Héjji Imre dr.
Felelős kiadó: Bak Imre.

Minden jog fenn-
= tartva! =

A KUKORICA

A «VASÁRNAP» olvasói
műkedvelői előadásokon
díjtalanul felhasználhatják!

Falusi eset. * Irta: Nyáry Andor.

Személyek: MIHÁLY. * ÖRZSE, a felesége. * SZOMSZÉD. * JULI. * SZEMLÉSZ. * FINÁNC.
Szín: Falusi udvar. Balról a ház. A ház közepén padlásfeljáró, hozzá létra van támasztva. Az udvaron asztal, paddal.
A ház mellett kapu az utcáról.

(2. folytatás és vége.)

Finác (a szemléshöz, halkan): Ez az!

Szomszéd (a finánchoz): Hogy teccik mondani?

Finác (zavartan): Azt mondom, hogy ez aztán dohány!

Szomszéd: Nem is favevél. Még a háborúba se szíttam azt. Mindig volt, amennyi köllött. (Örséhez, mintha most jutna eszébe): Lehoztad a pallásról a kis macskákat? Úgy hallom, mintha nyávognának. (Pislog Örsére.)

Örse: Jó helyen vannak azok, ne féltse őket.

Szomszéd: Előbb is a kukoricában voltak, aztán... (elnyeli a szót, megáll egy pillanatra): Jó volna, ha lehoznád őket. (Súgva Örsének, hogy a finácokat megtévessze): Ereggy!

Finác (a szemle fölcillan, súgva a szemléshöz): A padlásról fúj a szél!

Örse: Megnézhetem őket. (A padlás felé megy.)

Szemlésh (hogy Örsét elterítse útjától): Ejnye, lelkem, nem hozna egy pohár vizet?

Örse: Mér ne. Szívesen, szemlésh úr. (A konyha felé megy; a finác utána néz, mikor látja, hogy Örse nem a padlásra ment, megnyugszik.)

Szemlésh: Jó kukoricatermés volt az idén?

Szomszéd: Megjárta.

Szemlésh: Van még sok kukoricájuk?

Szomszéd: Van, hála Istennek! Tele van a padlás.

Szemlésh (mindig érthetőbben a jövetele célja felől): Kukoricával?

Szomszéd: Avval!

Szemlésh (ravaszul): Hát ebből a jó dohányból van-e sok?

Szomszéd: Az is van, hála Istennek! Tele van a... (elhallgat, mintha elszólt volna magát, kijavítva): dohányzacskóm.

Finác (súgva a szemléshöz): Elszóltta magát!

Szemlésh: Csak a dohányzacskója van tele?

Szomszéd (hamisan néz rá, rövid szünet után): Csak.

Szemlésh: Más nincs?

Szomszéd: Maga mondta.

Szemlésh (feláll): Hanem nagy lóködös keed, azt meg köll adni!

Szomszéd: Én? (Nevet erőltetve.) Tréfál szemlésh úr? (Ő is feláll, a finác is.)

Szemlésh: Nem én (barátságosan). Hanem ez egyszer elszóltta magát. Azért hát ne is okoskodjon keed. Adja csak szépen elő azt a dohányt!

Szomszéd (zavartan): Miféle dohányt?

Szemlésh: Annak a testvérét, akit a zacskójában tart. Akit a «Túlsó fél»-ről hozott kend a minap.

Finác (tudálékosan, nyakát behúzza, az utolsó szótagnál kinyújtja s ezt a szótagnál erősen megnyomja): Éccaka!

Szomszéd (mintha megjádná): Én?... Éccaka?... Nem hoztam én dohányt soha életembe.

Szemlésh: No-no!

Finác: Bizonyosan elfeledte kend.

Szomszéd: Esztendeje is van már, hogy a «Túlsó fél»-en jártam.

Szemlésh: Elhiszem. De vannak, akik másként beszélnek. Azok aszongyák, hogy egész zsák ilyen jó dohányt (a zacskóra mutat) cipelt kend ma éccaka és a házában rejtegeti.

Finác: Így mondta a följelentő.

Szomszéd (haragra lobban): A följelentő?

Finác: Az ám!

Szomszéd: Így mondta?

Finác: Így ám!

Szomszéd: Hát akkor fullaggyon meg, ha úgy mondta. Az is bolond volt, aki a följelentést tette, meg az is bolond, aki elhiszi neki.

Finác: Az majd kiviláglik.

Szomszéd (nekitüzesedik): Hát ha nem hisznek a szónak, kutassák át a szobát! Éhol az ajtó! Tessék. (kitérja a konyhaajtót): Bemehetnek. Senki se állja útjukat. Hát menjenek!

Szemlésh (ravaszul): Köszönjük. Ahova a finácot tesékelik, ott nincs baj.

Finác: Ennyi eszem már nekem is van.

Szomszéd (ránéz): No, nem igen látszik.

Szemlésh: Majd mi csak erre megyünk. (A padlás felé mutat.)

Örse (megjelenik az ajtóban, a kezében bögre víz).

Finác: Onnét gyűn a szag.

Szomszéd (megdöbbenve): A padlásról?

Szemlésh (gúnyosan): Ahol a kis macskák nyávognak.

Finác: Akiket az előbb le akart kend hozatni a kukoricából. (A szomszéd arcán lesi a hatást.)

Örse (felsikolt, elejti a bögrét): Mondtam úgy-e, hogy bajt csinál kend avval a dohánnyal!

Szemlésh (felujjong): Ehen!

Finác (lelkesen, vele egyszerre, nagy felfedezéssel): Ott a dohány!

Szomszéd (magafeledten): Hú, a ragyogóját! (A kupáját vakarássza.)

Örse: Jaj-jaj! Mi lesz ebből!

Szemlésh (a finánchoz): Hozza csak azt a lapátot! (Az asztalra támasztott lapátra mutat. A finác elveszi a lapátot. Szemlésh): Mindjárt megtudjuk, ki a bolond! (felmegy a létrán.)

Finác (nagy fölényességgel): Bolond finácot még nem hordott a föld.

Szomszéd (erősen nézi): No, én tudok egyről!

Finác (találva érzi magát, zavartan köhécsel, aztán gyorsan felmegy a létrán a szemlésh után).

Szomszéd (a finácok után néz s mikor azok már eltűntek a padláson, nagy hangon, hogy a finácok hallják): Még csak ez köllött! Ha máma meg nem legyint a lapos guta...

Mihály (óvatosan megjelenik a konyhaajtóban).

Szomszéd (elharapja a szót).

Mihály (mikor látja, hogy Örse és a szomszéd maguk vannak, előre jön a szomszédhoz).

Jelenet.

SZOMSZÉD, ÖRZSE, MIHÁLY.

Mihály (halkan): Itt vannak?

Szomszéd (hüvelykujjával a padlás felé bökö): Forgatják már! (A padlásról erősen hallatszik a lapátolás, amint a finácok lázasan keresik a dohányt a kukorica között.) Mire elvermeled a krumplit, addigra a kukoricával is végeznek. Megdolgoznak most ezek, akár a bivaly!

(Függöny.)

MOST JELENT MEG!

Minden gazdának és birtokosnak nélkülözhetetlen.

SZERVES TRÁGYÁK

AZ ISTÁLLÓTRÁGYA, ZÖLDTRÁGYA és a KOMPOSZT

Írta:

Dr. BITTERA MIKLÓS

Tartalmi kivonata: Az istállótrágya alkotórészei, az istállótrágya eltartása és kezelése, felhasználása. A trágya felhasználása. Az istállótrágyázás különleges módjai. A zöldtrágyázás. A komposzt vagy keveréktrágya.

A legujabb és legjobb trágyakönyv

Bolti ára (felárral és forgalmi adóval) **21.000 korona.**

AZ ATHENAEUM KIADÁSA.

Kapható minden könyvkereskedésben és elárúsítónál.

Szakorvos rendelő ver- és nemibetegek részére. Ezüst salvarsan-oltás! Rendelés egész nap VII., Rákóczi-út 32. sz., I. em. 1. (Rókussal szemben.)

Ekék, ekealkatrészek,

boronák, kapáló ekék, fűkaszalók,

marokkrakó és kévekötő aratógépek, lögregelyek, kézi-járgányosok, motoros- és gőzcséplőkészletek, szecsavágók, répvágók, darálók, morzsolók s minden egyéb gazdasági gép és szerszám a

„**HANGYA**” mezőgazdasági géposztályánál **szereshetők be legjutányosabban.**

MRAVKÓ JÓZSEF UTÓDA

puskaműves és fegyverkereskedő

Budapest, VII., Károly-Körút 9.

Elvállal: mindenféle fegyver javítását, átalakítását és felújítását. — Elad: elsőrendű gyártmányú golyós, sörétes, ismétlő és automata vadász-fegyvereket. — Legjobb minőségű mindennemű golyós, sörétes töltények, löszerek.

Heves megyében

negyvenholdas. — Biharban hetvenholdas. — **Nógrádban** háromszázholdas, kétszázhatvan holdas és kétszázholdas. — **Gödöllői fővonalon** tizenhat hold föld két darabban, kassélyszerű úrilakkal, gazdasági épületekkel, gyümölcsösökkel. — **Nagykátán** vidékén kétszáznegyven holdas jöminőségű homokbirtok, négyszobás úrilakkal, külön gazdatiszti lakással, gazdasági épületekkel, tizenöt hold szőlővel, park mellett. **Felső-borsodban** kitünő vidéken kétszázötven holdas birtok úrilakkal, gazdasági épületekkel. — **Tolnában** százötven holdas elsőrangú birtok és ezeken kívül az ország különböző részein több kisebb-nagyobb birtok eladó.

Dr. Héray Andor

„O. F. B.” engedélyével működő Ingatlan Irodájánál, IX., Rákos-u. 11., földsz. 1.

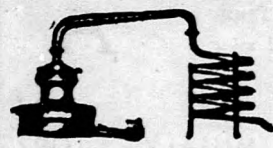
SIESSEN

az **UJ BARÁZDA** és **VASÁRNAP** lapárúsítójához vagy a legközelebbi **Hangya boltba**

és vegyen a magyar gazdaságsadalom, földmunkások és kisiparosok legkedveltebb, legszebb, legértelmesebb és mégis legolcsóbb naptáraiból, ezek az

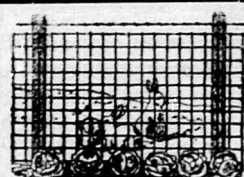
Uj Barázda Naptár 1925. évre ... ára K 16.000
Vasárnap Naptár 1925. évre ... ára K 12.000
Nagy Képes Családi Naptár 1925. évre ára K 16.000
Nagy Képes Regélő Naptár 1925. évre ára K 16.000
Falu Naptár 1925. évre... .. ára K 12.000

A készletek erősen fogytán vannak s ha nem siet, nem juthat jó naptárhoz.

Máthé András
vörösréz-
árugyár
Ujpest,

Károly-u. 11. Tel. 140-06. Pálinczafőző üstöket, finomító készüléket és vörösréz mosóüstöket a legprimább kivitelben állandóan raktáron tartok.

Drótherítés
Hungária Ional

HAIDEKKER SÁNDOR,
Árjegyzék ingyen. Budaí fiók: II., Fő-u. 59. sz.

Ruházati

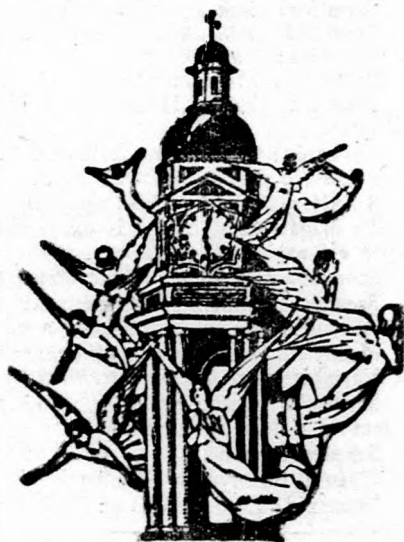
szükségletét

legelőnyösebben a
„**HANGYA**”
vidéki szövetkezeiteiben
szeresheti be.

HARRACH OTTÓ

Ingatlanforgalmi vállalat
Budapest, Egyetem-utca 6.

Birtokok nagy számban előjegyezve, a t. gazdaságközönség bizalommal forduljon hozzám, minden igényt módomban áll kielégíteni.

HARANGOKAT

tiszta harangérből pontos hangolással legyorsabban önt és szállít az Orsz. Harangszakértői Bizottság felügyelete mellett a

HARANGŰVEK R. - T.

„ECCLESIA” ALAPÍTÁSA
BUDAPEST, IV., IRÁNYI-UTCA 27.

Nyomdaigazgató: Kohl Ferenc.

Szövetkezeteink figyelmébe!

Elsőrendű színbőről készült férfi, női és gyermekcipők, box- és sevrőbőről, továbbá munkásbakancsok a legjobb minőségben a legjutányosabb napi áron szereshetők be a

„**HANGYA**” ruházati és díszműárusztályánál.

Most jelent meg

könyvalakban az „Uj Barázda”
szennzációs regénye a

Halálkigyó

Siessen a rendeléssel, mert a regénye már több ezer olvasónk előjegyeztette magát s valószínű, hogy az első kiadás pár nap alatt elfogy.

Az elejétől végig érdekesítő, izgalmas, gyönyörű regény két kötete, szép színes borítékba fűzve ... 50.000 korona.
Bérmentes-küldéssel ... 57.000 korona

Megrendelhető a pénz előzetes beküldése mellett a

„**VASÁRNAP**” könyvosztályánál, VI., Ó-UTCA 10.